

Sygn. akt III Ca 407/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 sierpnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, Wydział III Cywilny Odwoławczy w składzie

następującym:

Przewodniczący:	SSO Jacek Małodobry SSO Tomasz Białka SSR del. Maria Tokarz-Polańska (sprawozdawca)
Protokolant:	insp. Jadwiga Sarota

po rozpoznaniu w dniu 6 sierpnia 2015r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa K. R.

przeciwko S. R. (1)

o alimenty

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Gorlicach

z dnia 31 marca 2015 r., sygn. akt III RC 14/14

oddala apelację.

Sygn. akt III Ca 407/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 31 marca 2015 r. Sąd Rejonowy w Gorlicach oddalił powództwo K. R. przeciwko S. R. (1) o alimenty.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że wyrokiem Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 11 marca 2013 r. sygn. akt I C 368/12 orzeczono rozwód S. R. (1) i K. R. z winy S. R. (1), zasądzone od pozwanego alimenty na rzecz małoletnich dzieci: G. R. ur. (...) i A. R. ur. (...) po 400 zł miesięcznie, a na rzecz S. R. (2) ur. (...) po 500 zł miesięcznie. W dacie orzekania rozvodu powódka mieszkała z małoletnimi dziećmi w domu stanowiącym własność pozwanego i ponosiła koszty utrzymania domu. Pracowała w przedszkolu na ½ etatu jako pomoc przy dzieciach za wynagrodzeniem w kwocie 640 zł miesięcznie. Pozwany prowadził wówczas działalność gospodarczą i osiągał dochód w wysokości około

3000 zł miesięcznie. Wynajmował wraz z partnerką mieszkanie, za które płacił 1 300 zł miesięcznie, jego partnerka pracowała i otrzymywała wynagrodzenie w wysokości 2 500 zł miesięcznie.

Obecnie powódka nadal mieszka w domu stanowiącym własność pozwanego, wraz z nią mieszkają małoletnie córki S. R. (2) i A. R.. Syn stron G. R. jest dorosły, wyjechał do pozwanego. Powódka w dalszym ciągu pracuje na 1/2 etatu i osiąga wynagrodzenie w wysokości 700 zł miesięcznie. Powódka ponosi koszty utrzymania domu, za energię elektryczną płaci 117 zł miesięcznie, za telewizor 14,90 zł, za internet 35 zł, za śmieci 72 zł kwartalnie. Nadto na opał tj. węgiel i drewno wydaje ponad 1000 zł. Powódka nie płaci pozwanemu czynszu, nie toczy się żadna sprawa dotycząca ewentualnych płatności na rzecz pozwanego. Powódka pobiera z opieki społecznej 350 zł na dwoje dzieci. Pozwany płaci alimenty na dzieci z tym, że nieregularnie i nie w pełnej wysokości, przed orzeczeniem rozvodu pozwany również niesystematycznie i w różnych kwotach uiszczal alimenty. Grunt stanowiący własność pozwanego uprawia jego brat i on płaci podatki.

Pozwany prowadzi działalność gospodarczą w zakresie usług remontowo – budowlanych, z uwagi na stan zdrowia miał ją zawieszoną, osiąga dochód w wysokości 4000 zł miesięcznie. Mieszka wraz z żoną w wynajętym mieszkaniu, łącznie za mieszkanie płaci 1 600 zł miesięcznie. Żona pozwanego nie pracuje, lecz się na depresję, na leki wydaje 150 zł miesięcznie. Pozwany lecz się w związku z nadciśnieniem, cierpi na schorzenia kręgosłupa, na leki wydaje około 200 zł miesięcznie. Oprócz alimentów ustalonych w wyroku SO w Nowym Sączu w sprawie sygn. I C 368/12 pozwany zobowiązany jest do płacenia alimentów w wysokości 200 zł miesięcznie na rzecz pełnoletniej córki, która studiuje, z tytułu nie płaconych alimentów ma wobec niej dług w wysokości 16 000 zł. Pozwany ma zaciągnięty kredyt w wysokości 10 000 zł, w związku z czym co miesiąc płaci ratę w wysokości 230 zł. Nadto pozwany posiada zadłużenie komornicze.

Sąd I instancji w tak ustalonym stanie faktycznym przyjął, że roszczenie powódki nie zasługiwało na uwzględnienie, gdyż nie zaistniały okoliczności wymienione w art. 60 § 2 kro. Powódka w dalszym ciągu zamieszkuje w domu stanowiącym własność pozwanego, z tego tytułu nie uiszcza na rzecz pozwanego żadnych świadczeń, opłaca jedynie koszty bieżące związane z utrzymaniem domu. Pozwany mimo wystosowania do powódki pisma z dnia 16 maja 2013 r. wzywającego ją do uiszczania czynszu w wysokości 600 zł miesięcznie, zaniechał dochodzenia roszczeń w tym zakresie. Powódka nadal pracuje, jej wynagrodzenie uległo nieznacznej podwyżce, aktualnie pełnoletni syn G. wyjechał do pozwanego, pozwany zarówno przed orzeczeniem rozvodu jak i aktualnie płaci alimenty niesystematycznie, w różnej wysokości, jego żona aktualnie nie pracuje, lecz się na depresję, pozostaje na utrzymaniu pozwanego. Uwzględniając powyższe Sąd I instancji przyjął, iż nie nastąpiło istotne pogorszenie sytuacji materialnej powódki w związku z orzeczeniem rozvodu.

Powyższy wyrok zaskarżyła w całości powódka apelacją, wnosząc o jego zmianę poprzez zasądzenie na rzecz powódki od pozwanego alimentów w kwocie po 800 zł miesięcznie płatnych do dnia 10 – tego każdego miesiąca z góry, względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu za dwie instancje według norm przepisanych.

Apelującą zarzuciła:

- naruszenie przepisu prawa materialnego, a to: art. 60 § 2 kro poprzez niewłaściwe przyjęcie, iż pomimo orzeczenia rozvodu między stronami, nie nastąpiło istotne pogorszenie się sytuacji materialnej powódki,
- naruszenie przepisu postępowania, które to uchybienie miało istotny wpływ na wynik sprawy mianowicie art. 328 § 2 kpc poprzez brak zamieszczenia w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku motywów rozstrzygnięcia tak aby mogła zostać oceniona jego prawidłowość.

W uzasadnieniu wniesionego środka odwoławczego apelująca podała, że Sąd I instancji niewłaściwie przyjął, iż pomimo rozvodu pomiędzy stronami nie nastąpiło istotne pogorszenie się sytuacji materialnej powódki i nieprawidłowo ocenił żądanie powódki. Zdaniem apelującej pozwany podnosił, że nie jest w stanie płacić jakiegokolwiek kwoty alimentów z uwagi na swoje obowiązki, a dodatkowo, że daje byłej żonie darmowe mieszkanie. Apelująca

podniosła, że - co do pierwszego z podniesionych zarzutów - pozwany nie przeczy, iż jego aktualne dochody wynoszą 4000 zł, co przy obciążeniu alimentami na rzecz dzieci i kosztami jego utrzymania i jego rodziny nie przekracza możliwości majątkowych pozwanego, natomiast - co do drugiej okoliczności - pozwany domaga się od powódki uiszczenia czynszu za zamieszkiwanie w domu stanowiącym jego własność, bo wystosował do niej pismo z 16 maja 2013 r. wzywające ją do uiszczenia czynszu 600 zł miesięcznie, co jednoznacznie wpływa na pogorszenie sytuacji majątkowej powódki.

Apelująca zarzuciła również, że zaskarżony wyrok posiada bardzo lakoniczne uzasadnienie, w którym Sąd nie wytłumaczył motywów swojego rozstrzygnięcia. Zdaniem skarżącej treść uzasadnienia powinna być zwięzła, jednak konieczne jest, by Sąd omówił podstawę prawną wyroku tj. wskazał na zastosowane przepisy oraz wyjaśnił sposób ich wykładni. W szczególności brak jest wyjaśnienia sposobu wykładni zastosowanych przez Sąd przepisów prawa materialnego.

Pozwany w odpowiedzi na apelację wniósł o oddalenie apelacji w całości jako bezzasadnej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna, a podniesione w niej zarzuty nie mogły odnieść zamierzonego skutku. Orzeczenie Sądu I instancji jest prawidłowe, gdyż znajduje uzasadnienie w przeprowadzonych dowodach i odpowiada prawu. Sąd I instancji należycie też wyjaśnił istotę sprawy i nie dopuścił się uchybień powodujących nieważność postępowania. Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji Sąd Okręgowy podziela w całości i przyjmuje za własne.

Nieuzasadniony okazał się zarzut apelacji dotyczący naruszenia art. 328 § 2 kpc. Nie można się zgodzić z twierdzeniem skarżącej, iż Sąd nie zamieścił w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku motywów swojego rozstrzygnięcia tak aby mogła zostać oceniona jego prawidłowość. Skuteczne powołanie się na podstawę apelacyjną naruszenia przepisów prawa procesowego wymaga nie tylko wskazania, jaki konkretnie przepis i w jaki sposób został naruszony, lecz i wyraźnego sprecyzowania i wykazania, jaki istotny wpływ na wynik sprawy mogło mieć to uchybienie. Naruszenie przepisu określającego wymagania, jakim winno odpowiadać uzasadnienie wyroku może być ocenione jako mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy tylko w wyjątkowych sytuacjach, do których zaliczyć można takie, w których braki w zakresie poczynionych ustaleń faktycznych i oceny prawnej są tak znaczne, iż sfera motywacyjna orzeczenia pozostaje nieujawniona bądź ujawniona w sposób uniemożliwiający poddanie jej ocenie instancyjnej. W niniejszej sprawie nie zachodzi taka sytuacja. Wbrew zarzutom apelacji uzasadnienie Sądu I instancji zawiera niezbędne elementy wymienione w tym przepisie, w sposób dostateczny wypełnia wymogi uzasadnienia orzeczenia określone w tym przepisie, jest wystarczające do dokonania kontroli instancyjnej. Treść sporządzonej apelacji wskazuje zresztą na to, iż skarżąca była w stanie odnieść się do rozumowania Sądu I instancji, a to – decydującego w niniejszej sprawie – do stwierdzenia przez Sąd I instancji, że sytuacja małżonka niewinnego na skutek rozwodu nie pogorszyła się w istotny sposób, i do uzasadnienia tego stwierdzenia. Skarżąca formułując zarzut braku wyjaśnienia przez Sąd I instancji sposobu wykładni zastosowanych przepisów prawa materialnego nie wskazała, jakie to wątpliwości interpretacyjne w zakresie tego przepisu nie zostały rozwiązane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Chybiony są zarzuty apelującej dotyczące naruszenia przepisu prawa materialnego, a to art. 60 § 2 kro. Podstawą prawną zgłoszonego przez powódkę żądania był przepis art. 60 § 2 kro, który stanowi, że jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczynić się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku.

W przedmiotowej sprawie rozwód został orzeczony z winy pozwanego. W art. 60 § 2 kro ustawodawca uregulował tzw. rozszerzony obowiązek alimentacyjny małżonka ponoszącego wyłączną winę za rozkład pożycia, który nie zależy od tego czy małżonek niewinny cierpi niedostatek, wystarczające jest pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego wskutek orzeczenia rozwodu. Ocena, czy nastąpiło takie pogorszenie, zależy od porównania sytuacji, w jakiej niewinny małżonek znalazł się wskutek orzeczenia rozwodu, z sytuacją, w jakiej znajdowałby się, gdyby rozwodu

nie orzeczono i gdyby pożycie małżonków funkcjonowało prawidłowo (por. wyrok SN z dnia 7 maja 1998 r., III CKN 186/98, Lex nr 83804, uchwała SN z dnia 16.12.1987 r. sygn. III CZP 91/86, OSNCP 1988/4/42).

W niniejszej sprawie w dacie orzekania rozwodu powódka mieszkała z trojgiem małoletnich wówczas dzieci w domu stanowiącym własność pozwanego, ponosiła koszty utrzymania tego domu, pozwany nieregularnie płacił alimenty na dzieci i w niepełnej wysokości, powódka pracowała na 1/2 etatu. Pozwany wynajmował mieszkanie w W. i prowadził tam działalność gospodarczą, mieszkał z partnerką. Aktualnie sytuacja powódki nie uległa zmianie, poza tym, iż pełnoletni obecnie syn G. wyjechał do pozwanego. Powódka nie wykazała, by w wyniku rozwodu jej możliwości zarobkowe uległy zmianie, nadal pracuje, osiąga nawet nieznacznie wyższe wynagrodzenie niż w dacie orzekania rozwodu, dzieci stron są coraz starsze (córki mają 16 i 14 lat) - nie wymagają szczególnej opieki. Zatem zgodzić się należy ze stanowiskiem Sądu Rejonowego, iż brak jest podstaw, by mówić o istotnym pogorszeniu sytuacji materialnej powódki od czasu orzeczenia rozwodu.

Nie zasługuje na uwzględnienie zarzut, iż pozwany domaga się od powódki uiszczenia czynszu w wysokości 600 zł miesięcznie za zamieszkiwanie przez nią w domu stanowiącym własność pozwanego i to wpłynęło na pogorszenie sytuacji materialnej powódki. Zgodnie z art. 316 kpc, sąd wydaje wyrok biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. Regulacja ta ma zastosowanie również do instancji odwoławczej, która jest sądem merytorycznym, a nie tylko kontrolnym. Na datę rozpoznania apelacji przez Sąd Okręgowy powódka nie płaciła pozwanemu żadnego czynszu w związku z zamieszkiwaniem w domu stanowiącym własność pozwanego. Słusznie ustalił Sąd Rejonowy, że w trakcie całego postępowania powódka nie wykazała, by pozwany po skierowaniu do niej pisma z dnia 16 maja 2013 r. wzywającego ją do uiszczenia czynszu podjął jakiegokolwiek działania w tym kierunku, powódka nie płaci pozwanemu żadnego czynszu i nie toczy się żadna sprawa dotycząca ewentualnych płatności między stronami z tego tytułu.

Na marginesie zauważyć należy, że powoływanie się przez skarżącą, że pozwany nie przeczy, iż zarabia około 4000 zł nie świadczy o dobrej sytuacji materialnej pozwanego, skoro pozwany obciążony jest alimentami na dzieci, ma na utrzymaniu niepracującą, chorą na depresję żonę, a same opłaty za mieszkanie ponosi w wysokości 1600 zł miesięcznie.

Zgodnie z art. 6 kc obowiązek wykazania zaistnienia przesłanek z art. 60 § 2 kro obciążał powódkę, a w okolicznościach przedmiotowej sprawy przesłanek tych powódka nie wykazała.

Z powyższych przyczyn apelacja podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 kpc.

(...)